

סרטן בצעירים | התסמינים שחייבים להכיר

סרטן יכול להיתפס כמחלה של מבוגרים אבל האמת היא, שבכל יום 10 צעירים בגילאי 18-44 מאובחנים בסרטן. סוגי הסרטן רבים אבל אפשר בהחלט לזהות כמה מהם כנפוצים יותר בקרב צעירים. ברוב המקרים, גילוי מוקדם מעלה את אחוזי ההחלמה ולכן חשוב להכיר את התסמינים ובמקרה שיש ספק – לגשת לרופא לבדיקה מקיפה יותר.

סרטן השד:

סרטן השד הוא הסרטן השכיח ביותר בקרב נשים (אם כי גם גברים יכולים לחלות בסרטן השד). מדי שנה, כ-5,000 נשים מאובחנות בסרטן השד בישראל. 25% מתוך הנשים שחלו בסרטן השד הן מתחת לגיל 50! אם מאבחנים את הסרטן בשלב מוקדם, סיכויי ההחלמה גבוהים ויכולים להגיע ל-90%, אבל, לעתים, דווקא נשים צעירות, מאובחנות בשלבים מאוחרים, הסרטן מתפשט ואז סיכויי ההחלמה יורדים והסיכויים שהסרטן יחזור עולים.

תסמינים:

- כאב מתמשך / נפיחות בשד או בבית השחי או סביב עצם הבריח (שם נמצאות קשריות ובלוטות לימפה)
- הופעת גוש או התעבות על השד או בבית השחי, המורגש בצורה שונה ממבנה השד הרגיל
- הפרשה דמית מהפטמה
- הופעת נפיחות בשד
- שינויים בגודל השד – בשניהם או באחד מהם
- על הפטמה: קילוף עור, נסיגה, התעבות או הפרשה
- הופעת אדמומיות וגבשושיות על גבי עור השדיים
- כיווץ או היווצרות גומות על העור באזור השד
- היווצרות כיבים על פני השד
- התנפחות ורידים על גבי השד בצורה לא אחידה

מה עושות ומה עושים?

1. בדיקה עצמית וערנות לשינויים
תכירי את השדיים שלך. אבל באמת. תעמדי מול הראי ותסתכלי באמת על השדיים שלך. תמששי אותם. תכירי את המבנה שלהם, את הצבעים ואם משהו משתנה – בגודל, בצבע, בתחושה – לכי לבדוק.
2. לכי לכירורג שד: קבעי תור לכירורג שד (את לא צריכה הפניה או טופס מיוחד, רק להיכנס לאתר הקופ"ח ולקבוע!) ובצעי בדיקה שגרתית לפי ההנחיות שלו/ה.

סרטן צוואר הרחם:

סרטן צוואר הרחם הוא הסרטן הרביעי בשכיחותו אצל נשים צעירות (25-29) בכל העולם. מספר תסמינים יכולים להעיד של התפתחות המחלה, ולכן אם את מזהה אחד או יותר מהתסמינים הרשומים כאן, אל תתעלמי ואל תתביישי.

- דימומים לאחר קיום יחסי מין
- דימומים לא סדירים, ללא קשר לווסת וללא קשר ליחסי מין
- הפרשות מרובות, שקופות/דמיות/ריח לא נעים
- הפרשות שמתמידות גם לאחר טיפול
- כאבי אגן
- כאבי בטן
- כאבי מותניים
- והכי חשוב, בשלביו הראשונים, סרטן צוואר הרחם עלול להיות ללא תסמינים ולכן חשוב לבצע מעקב פאפ שגרת.

בדיקות הסקר לסרטן צוואר הרחם כוללות בדיקת פאפ מדי שלוש שנים, החל מגיל 25 ועד גיל 65. בדיקות הסקר כוללות היום, בכל קופות החולים, בדיקת PCR לגילוי וירוס הפפילומה כחלק אינטגרלי מבדיקת הפאפ. מעבר לבדיקת פאפ, יש להיבדק אחת לשנה אצל הגינקולוג המטפל. חשוב לציין בהקשר זה שפאפ תקין לא שולל נגעים טרום וסרטניים ו/או סרטן של צוואר הרחם, ולכן, גם אם הפאפ תקין וישנם תסמינים, בעיקר כאלו שצוינו לעיל, יש ללכת להיבדק.

לפני מספר שנים נכנס לשימוש החיסון כנגד וירוס הפפילומה.
מספר נקודות חשובות לגבי וירוס הפפילומה והחיסון נגדו:

החיסון מורכב מחלבון בלבד ולא כולל את הווירוס בשום צורה, לא מומת ולא מוחלש ולכן לא ניתן להדבק בוורוס כתוצאה מהחיסון. ישנו ניסיון רב ביותר ברחבי העולם עם החיסון, שיעורי תופעות הלוואי נמוך ביותר, ושיעור תופעות הלוואי המשמעותיות, נמוך עוד יותר. החיסון נחשב כבטוח ביותר ואף נמצא כיעיל ביותר במניעת תחלואה שקשורה לוורוס. החיסון ניתן כיום לבנות ובנים בגיל צעיר, טרם שהחלו לקיים יחסי מין, בישראל בכיתות ח' בחטיבות הביניים. למרות זאת, החיסון מאושר לשימוש עד גיל 45 ואף מעבר לכך אם יש סיבה.

ולכן, מומלץ שכל אישה תתחסן, ללא קשר לגילה, כולל נשים מעל גיל 30, כולל נשים שהחלו כבר לקיים יחסי מין, כולל נשים בזוגיות, כולל נשים נשואות וכולל נשים שכבר נמצאו נשאות של הווירוס בבדיקות פאפ.

הקפידי גם להתחסן כנגד וירוס הפפילומה וגם לבצע מעקב פאפ שיגרת. אם ישנם תסמינים, גם אם הפאפ תקין, לך להיבדק, זה מציל חיים!

סרטן האשך

סרטן האשכים הוא הגידול הסרטני השכיח ביותר, בקרב גברים צעירים בגילאי 20-40. בשני העשורים האחרונים, חלה עליה בהיארעות סרטן אשכים בצעירים ברחבי העולם. הסיבה למגמה זו אינה ברורה, אולם היא מתרחשת בעיקר במדינות מתועשות בעולם המערבי. עפ"י הרישום הלאומי לסרטן בישראל, נרשמת עליה של כ- 5% במקרים לשנה.

סרטן אשכים היא מחלה הניתנת לריפוי מלא במרביתם המוחלט של המטופלים, ואבחון מוקדם של המחלה עושה את הדרך לריפוי קצרה ופשוטה יותר.

לרוב, אין כלל כאבים והגדילה של הגוש באשך הדרגתית, כאן החשיבות הרבה בהסברה. הבדיקה הגופנית כוללת לחיצות עדינות המקיפות את האשך מלמטה למעלה. יש לבדוק את אשך ימין ואשך שמאל. במידה שחשים בליטה או נוקשות, יש לפנות להיבדק על ידי אורולוג. מטופלים עם עבר של אשך טמיר (אשך שהתפתח במיקום גבוה בשק האשכים) או של סרטן אשכים אצל בן משפחה מדרגה ראשונה, נמצאים בסיכון מוגבר ואצלם הבדיקה השגרתית חשובה עוד יותר.

האבחון הסופי מתבצע על ידי בדיקת אולטרה סאונד ובדיקת דם לסמני סרטן האשכים. הטיפול הוא ניתוח פשוט יחסית שלאחריו נקבע גם סוג הגידול. ישנם למעשה שני סוגים עיקריים של סרטן אשכים: "סמינומה" ו-"לא סמינומה". האחרון כולל מספר תתי סוגים השונים במראה שלהם ובהתנהגותם הביולוגית. כאשר הגידול מוגבל לאשך בלבד ואין התפשטות, הניתוח המקומי מספיק. במידה שבדיקת סיטי הראתה התפשטות, יש צורך בטיפול כימותרפי. בעזרת טיפולים אלו עדיין ניתן להגיע לריפוי מלא, אולם יש לכך השפעה בהיבטים שונים כולל נושא הפוריות.

באופן כללי קיים קשר בין סרטן אשכים ובעיית פוריות, ולכן המצב טוב יותר כאשר ניתן להימנע מטיפול שעלול לפגוע עוד יותר בפוריות (כמו כימותרפיה). אין בכלל ספק שגילוי מוקדם לא רק מגדיל את סיכויי הריפוי, אלא גם מקטין את ההסתברות שתידרש כימותרפיה.

סרטן המעי הגס:

סרטן המעי הגס הוא אחד מסוגי הסרטן שלמרות שמזוהה יותר עם בני 50+, נפוץ גם בקרב צעירים ודווקא בגלל זה – אסור להתעלם מהתסמינים ולשלול את קיום המחלה, על סמך גיל בלבד. זה אולי קצת מביך – אבל זה יכול להציל לכם את החיים.

חשוב להדגיש- מגיל 50 ומעלה יש לעבור קולונוסקופיה גם ללא כל תלונות, למצוא פוליפים לפני הפיכתם לסרטן או סרטן במצב התחלתי! גידול שגורם לתלונות הוא לרוב במצב מתקדם!

תסמיני סרטן המעי הגס – זיהיתם משהו? גשו לרופא:

- דימום חדש בצבע אדום כהה מפי הטבעת (לא רק שארית דם בניגוב), נמשך מעל שבוע.
- שינוי בהרגלי היציאות- עצירות מתגברת או שלשולים חדשים או שילוב ביניהם מעל שבועיים.
- שילוב של דימום ושינוי ביציאות.
- בדיקות דם לא תקינות: אנמיה עם מאפיינים של חסר ברזל, ירידת המוגלובין עקבית בתוך הנורמה, ירידה בערך MCV בספירת הדם או ירידה בפריטין (מחסני ברזל).
- חולשה או קוצר נשימה (כביטוי של אנמיה).
- תחושה של גוש ברקטום או בבטן.
- ירידה בקוטר הצואה.
- כאבי בטן חדשים מעל חודש. לא הכאבים שמוכרים לך כבר שנים רבות.
- ירידה במשקל לא יזומה וללא הסבר.

הסימנים כאמור לא ספציפיים לסרטן, אף אחד מהם. כל סימן יכול לנבוע מדברים אחרים. האם צריך שילוב כדי לקשור לסרטן? לא בהכרח. יכול להיות רק סימפטום אחד: דימום או שינוי ביציאות.

קשה לתת משקל לכל סימן, אם כי דימום נחשב לסימן הכי חשוב. אבל אם הגידול בעומק המעי, הדם יכול להיבלע בצואה. ואז תהיה רק אנמיה. זו רק דוגמא לכך שאף סימן אינו מושלם. אבל אין מידע מספיק מהימן כדי ליחס את המשקל. זה יותר לשיקול הרופא כשהוא שומע את הסיפור.